

AMUMA NKE HAGAI

Hagai 1:1-15; 2:1-23.

IHEÒMÙMÙ 427

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: "Unu amatagh na unu bu ulo nsọ Chineke, Mọ nke Chineke bi kwa nime unu?" (I Ndi Kọrint 3:16).

Ụlọ Nsọ Nke Chineke

Ná mkpirikpi isi nke abụọ nke akwụkwọ Hagai ka edere okwu Chukwu anọ. Hagai kwuruokwu ndịa nye ndị Ju bú ndị nọ na Jerusalem ihe karịrị narị arọ ise (500) tutu a mụọ Kraist, ma Chineke edekọwo ha náakwụkwọnsọ n'ihì ọdịmma nke anyị onweanyị kwa. Hagai nwere ike ghara inweworị ebe nguzo nke ikwuokwu, n'ihì na ụlọkwu Chineke bụ nke amalitererị náezi ntọala ihe dika arọ iri na isi (16) tupu Ndị Ju alọta site n'ibụ orù nke Babilon, ka arapurụ náaluchaghị ya.

Òlee maka ntọala imemmuọ bụ nke Chineke tọworo nime obi anyị mgbe azọtara gị? Ì ka nọ kwa náewuli ya? Ka ọ bụ na ụlọkwu nke obi gị ka tọgborọ náewchabeghị ya?

N'ọtụtụ arọ garaaga n'otù ebe a bụ ebe Hagai nọ náagbasa ozioma, ka Solomon ji nnọọ nkume nke awazuruawazu, osisi Cedar na ọlaedo wue Ụlọkwu Chineke dī óké ọnụahịa nke anaanughị kwa ụdà otùtù maọbụ anyuike maọbụ iheọlụ ọ bụla nke igwè n'ulo ahụ, mgbe anaewu ya. Mgbe ewusirị Ụlọkwu ahụ wee doo kwa ya nsọ. Chineke gosirị afọọjuju ya site n'izite Mmụọ Nsọ Ya dika igweojii wee juputa n'etiti ndị náefé ọfufè. Ndị nchụàjà na ndị ọbụ abụ wee ghara inweike iguzo ijéozì n'ihì ebube nke Jehova.

Ndọtan'agha Na Nlọta

Dika oge naaga n'iru ndị nke Chineke wee mee mmehie. Ha fere arụsị kama ifè Chineke dī ndụ. Ha jukwara iña ntị n'olu ndị amuma nke Chineke zitere ka ọ taa ha ụta na kwa itù ha mmehie ha n'anya. Ha wee náaga n'iru ná mmehie ha niile rue mgbe Chineke nyere Nebukadneza oghere ka ọ dọta ha n'agha ewee bibie kwa Ụlọkwu ọma ha.

Mgbe iri arọ asaa (70) gasirị dika okwu ọnụ nke Chineke si dī, Sairos bụ eze Peasia wee nye ihe ịsọnsọ maọbụ iwu ka ndị ọ bụla bụ ndị nke Mmụọ Chineke kpaliri ka ha laghachị na Jerusalem, wee wughachi Ụlọkwu ahụ. Ha nwetara osisi cedar site na Lebanon we tọọ ntọala ya, ma ndjiro ha b́ara wee mee ka ha kwusị. Ha wee kwusị iga n'iru ná mgbalị ha. Ha akwusighị iga n'iru n'ọlụ, ma kama ịlurụ Onyenweanyị ọlụ ha wee náalụọlụ nye onweha.

Ha lụsiri ọlụ ike náewu ọtụtụ ebe obibi maramma. Ha kpurụ ọtụtụ ogige na ọtụtụ ubivine nye onweha, ma ọ dighị kwa ihe ha kwadobere nye Onyenweanyị.

Obi Adighị Chineke Mma

Chineke wee hụ nke a O wee jọonjọ n'anya. O wee buru na ná agbanyeghị na ha lụsiri ọlụ ike ehie na abalị mkpuru nke ubi ha dī ntakiri. Ubigrabe ha miri náání nke ntà. Ala juputara n'okpomoku na okpokponku n'ihì na mmiriòzùzò adighị. Igwè anụ ha emeputaghị kwa aji n'ebe ọ dī ukwu maka uwe oyiya ha. Ha lụsiriọlụ ike ma ọ dī ka ozughị ha na ezinaulọ ha niile.

Chineke chorọ nnọọ inyere umu Israel aka, O wee ziga Hagai ka ọ gwa ha ihe mere ha jiri nọ ná nsogbu. Chineke wee sị na ọ bụ n'ihì na ha kwere ka ndjiro gbóchie ha. Ozi ahụ bụ 'tulee ụzọ gi nile.' Chee échichè banyere otú isi ebi ndụ. Ha nwere oge na ego maka iji wue ụlọ nke aka ha, ma ha enweghị oge iji wue ụlọ nke Chineke; n'ihì nke a Chineke wee jide mmiriòzùzò ka ọ ghara izo.

Mgbe ụfọdu anaghị enwe mmiriòzùzò n'ọtụtụ mpaghara akukụ ala anyị. Ala naakponku, mkpuru ihe okukụ naadi kwa ntakiri. Ma mmadu òle naatule kwa na o nwere ike buru n'ihì ajoomume nke ndi ahụ.

Ì siwo n'iguzogide ekwensu laghachijazu wee mee ka inu okun'obi nke igu akwukwonso gi, ije uko na ikpeekpere n'ebe ichu aja juo oyi? Tule kwa. Ngozi nke Chineke o puwo na ndu gi?

Ọlọ

Mgbe Hagai gbasara ozioma nye ndia na Jerusalem ha kweere na o bughị kwa naání okwu mmadu. Egwu Chineke no nime obi ha, Zerubabel, onye ochichi, na Joshua, bu onyeisi nchujaja, na umummadu niile ozọ wee laghachi iwu Ulokwu Chineke, Chineke nonyekwara ha.

Mgbe i nuru onye UkoChukwu gi ka o naekwuokwu chukwu, i naemeghepu obi gi wee kwe ka Chineke kpanyere gi uka? (I Ndi Tesalonaika 2:13).

Dika anaewuli mgbidi niile ahụ elu na dika achikotara ngwaolu nke eji ewuchapu Ulokwu ahụ, Chineke huru na ufodu ndokenye ndi huru Ulokwu Solomon na ebube ya naakwa akwa n'ihu na Ulokwu a bu ihe efu n'iji ya tanyere ya.

Igbáume

Chineke wee zipu ozi igbaume. O si, "di ike" n'iga n'iru wee lusia olo oma nke iwu ulo Chineke n'ihu na "Mu onwem nonyere gi." Nke ahụ bu ebun n'uche anyi kachasi elu taa, na Chineke gaanonyere anyi ma nwe kwa mmasi ibi n'ulo nzuko anyi niile. O game o buru na anyi bu ndiotu, gaadi nwayo n'obi wee rubeisi, n'ihu na Chineke siri na Aisaia 57:15: "N'ihu na otu a ka o siri, bu Onye di elu, Nke eme-kwa-ra ka O di elu, Onye nabi ebi mgbe nile ebigh-ebi. Onye Nso ka aha-Ya bu kwa: O si, N'ebe di elu di kwa nso ka M'bi, M'biyekwa-ra onye mo-ya bu ihe azopjara azopia di kwa ala."

Chineke wee kwueokwu nke gaabworu ihe ijuanya nye otutu ndi nuru ya: "Ebube ikpe-azu nke ulo a gadi uku kari ebube mbu, ka JEHOVA nke usu nile nke ndi-agma siri: O bu kwa n'ebe a ka M'genye udo." Ulokwu ha adighi ukwu kari Ulokwu nke Solomon n'oke onuahia nke ihe eji wue ya -- nkume niile, osisi cedar niile, na olaedo. Ma onyeamuma, site na ntuzi aka nke Mmuo Nso, na elepuanya n'iru, n'ebe di anya gafee mgbe Jisos gaabia dika nwa amuru ohu nke enyibere n'ihe anaetinye nri anuulo nke Bethlehem rue mgbe O gaabia ozọ imalite alaeze ya n'elu uwa n'ezu Ulokwu nke Chineke, bu nke aga ewu na Jerusalem. "O bu kwa n'ebe a ka M'genye udo, ka JEHOVA nke usu nile nke ndi-agma siri." Jisos naabia nke ugbu abuo a dika Onyeisi Udo ichi ochichi nke otu puku aru n'eluwu. Ka enwe ike nwe onodu n'alaeze Jisos nke otu puku aru ahụ anyi gaelezianya n'iwu na ichebe ulokwu nke obi anyi n'ubochi taa, ma okwu ahụ bu kwa otu ihe. "Di ike, lu kwa olo."

Odachi

N'oge a mgbe Zerubabel na Joshua na ndiozo no naewu ulo nke Chineke, ndiro wee biaghachi ozọ ime ka ha kwusi olo ahụ (Ezra 5). Obuna otu a mgbe i naachọ iwuru Chineke ulo, onyeiro gaabjakwute gi. O nwere ike ibia n'udi enyi maobu otu onye naezinaulo gi bu nke gaasi, "O digh mkpa na iga naeje uko mgbe niile dika i naeme." Mgbe ijeruru ulokwu, onye iro naonweya nwere ike ikpanyere gi uka na nti, "Ekpekwa ekpere n'abali a; enyi gi naeche gi." O buru na inanti, ulokwu nke obi gi ka elefuworo anya. Chineke chorọ ikpote obi anyi ka o naaga n'iru n'iwu ulo, O game kwa o buru na anyi egentu na mgbasa okwu nke Chineke.

Mmehie Ahu Nke Nafeefe

N'ozu nke ato, Jehova wee gwa Hagai ka o juo ndinchujaja ajuju banyere iwu nke Moses, o buru na onye o bua eburu anu nso n'ononon ala nke uwe ya metu achicha, na manu maobu iheoriri o bua bu nke ebute n'Ulokwu, o game ka ihe ichujaja ahụ di nso? Ha wee za, si E-e. Ma o buru na onye ruruaru site na mmehie nke na adighi ocha emetu ihe o bua n'ihu ndia aka, o gaaruaru? Ihe oziza ya bu, E. Chineke wee si, "Otu a ka ndi nka bu, ... O bu kwa otu a ka olo o bua nke aka-ha di."

Nke a putara na o naadikari mfe idoro mmadu site n'inu a mkporita nke ndi naenweghi nzoputa, ma na agbanyeghi otu mmadu siri bia nzuko ma nwee kwa mmekorita nke ya na ndi nke Chineke, nzoputa naabia naani mgbe onye ahụ chorọ Chineke na onweya.

Ndia no nnoo nafefuru olo na ofufe nke Chineke anya wee nafee kwa ochicho ojoo nke onwe ha nke bu na ihe niile ha luru bu ihe ruruaru buru kwa nke Chineke naanarahi.

Ọ dịwo mgbe ichere na ihe banyere ọchịchọ nke onweonye bụ ihe rụrụarụ na ọ bụ kwa ihe náefèfè site ná mmekọrịta? Lezienuanya ná mmekọrịta unu na ndị ọchịchọ nke onweonye ndị nwekwara mmasị ime ihe nye onweha karịa inye Chineke. Onyeozì Pọl, jì okwu ndịa degara ndị Kọrint, “N’ihi nka sinu n’etiti ha puta guzo-kwa-nu iche, ka Onye-nwe-ayi kwuru, unu emetu-kwa-la ihe nādigh ọcha aka” (2 Ndi Kọrint 6:17).

Chineke wee gosi ndị ahụ na ọ bụ ezie na agozighị ha mgbe ha naalụrụ onwe ha ọlụ, ugbo a ha naeme uche Chineke site n’iwu Ụlọkwu ahụ, agaedoghachị ngozi ya n’elu ihe ọkụkụ ha niile na ebe obibi ha niile na ezinaụlọ ha niile n’otù mgbe.

Ichéakamgbá

Ozi ikpeazụ nke onyeamụma ahụ karịrị nnọọ Igbàume. Ọ bụ ihe ichéakamgbá nye ndị nke Kraist niile n’oge niile idobe owuwu ụlọkwu nke mkpụrụobi ha nkeoma ma naalụzi ya n’uzọ dī mma, maka na Jisọs naabịa! Anyị amataghị ụbọchị na oge hour nke ọbịbịa Ya, ma anyị onweanyị bụ ndị nọ ná njikere ka agaewelikọ iso Ya wee nọrọ n’ebe Ọ nọ mgbe ahụ agaeme ka ndị mba ọjọọ dī icheiche maa jijiji site n’ókè ikpé niile. Mgbe ahụ anyị gaeso Ya wee laghachị n’elu ịnyinya ọcha (Nkpughe 19:14). Mgbe Ọ gaabịa ikwatu ajọmume niile na nnupuisi wee were ọnọdụ n’ocheeze Ya nke dī n’Ụlọkwu Chineke na Jerusalem.

Anyị nwere mmasị nke inwe mmetụta iru Ya n’ebe a. Ma òlee nnọọ otú ịmamma nke iru Ya gaadịworị mgbe ụmụmmadụ nke mba niile dī icheiche gaaga Jerusalem ná arọ niile wee hụ Ya ma nụ kwa okwu ọma Ya niile! Ọ bụrụ na anyị edobe ụlọkwu nke mkpụrụobi anyị ọcha site n’igụ akwụkwọnsọ n’ikwesị ntụkwasịobi, ikpeekpere, wee náanọ n’ịlụlụ nke Chineke, ọ gaabụ nnọọ ihe bara n’ihe mgbe Jisọs bįara.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Anyị si añā mara na ndị-Ju nke oge Hagai enweghị nri na akwà oyiyi n’ebe ha dī ukwu maka iji wee gboo mkpà ha?
2. Òlee ihe ngọpụ Chineke nyere banyere enweghị ngozi ha?
3. Mgbe anyị onweanyị ndị nọ ná Naijiria náenweghị mmiriòzùzò n’ebe ọ dī ukwu maka iheọkụkụ anyị niile, gịnị bụ ihe ngọpụ anaenwe banyere nke mgbe ụfọdụ?
4. Ònye naagwa ndị Ju nke Jerusalem okwu mgbe Hagai naagbasa ozi?
5. Ònye naagwa anyị okwu mgbe onye ỤkọChukwu anyị naekwuokwu Chukwu?
6. Òlee ụdị ụlọkwu nke anyị gaewu n’ụbọchị taa?
7. N’oge dī añāa ka Onyenweanyị naarụtuaka mgbe Ọ sịrị, “Ebube ikpe-azụ nke ulo a ga-adị uku karia ebube mbu”?
8. Òlee ihe ngosipụta nke Hagai nyere iji wee zi na mmehie bụ ihe náefèfè site ná mmekọrịta, ma eziumume naabịa náání site n’ịchọ Onyenweanyị?